

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลพรรณ หอมนาน. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ที่มีคุณค่าในตนเอง การรับรู้สมรรถนะในตนเองกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.
- กองระบาควิทยา กระทรวงสาธารณสุข. สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค พ.ศ. 2537. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การทหารผ่านศึก, 2537.
- กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล และคณะ. การรับรู้เกี่ยวกับโรคและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความร่วมมือในการปฏิบัติพฤติกรรมเพื่อป้องกันการติดต่อโรคของมารดาที่เป็นพาหะโรคไวรัสตับอักเสบบี. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
- กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีทางการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ขวัญตา ไม้หยกงาม. ผลการสอนอย่างมีแบบแผนและการใช้คู่มือการเรียนรู้อย่างตนเองต่อทัศนคติและการปฏิบัติตนเพื่อฟื้นฟูสภาพของผู้ป่วยด้วยกรรมกระดูก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- จันทร์พิมพ์ สายสมร. การผลิตสื่อการสอนสุขภาพอนามัย. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการเรียนการสอนสุขภาพอนามัยหน่วยที่ 8-15. หน้า 527-590. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมจริราช, 2532.
- จารุวรรณ เสวกรวรรณ. การบริหารและการปฏิบัติกรพยาบาลในสถานพยาบาลกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย. ในเอกสารประกอบการประชุม เรื่อง การพยาบาลกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต, หน้า 195-198. กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองธรรม, 2530.
- จินตนา ชูนิพันธ์. การสอนสุขภาพอนามัยเป็นกลุ่ม. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการเรียนการสอนสุขภาพอนามัยหน่วยที่ 8-15 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมจริราช. หน้า 379-418. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมจริราช, 2532.
- จุฑามาศ เทพชัยศรี. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์และโรคไวรัสตับอักเสบบี ของอาจารย์และเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา. 8 (สิงหาคม 2538) : 10-26.

- ชลิตา ถัมปิยากร. เทคโนโลยีการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ทิศนันทการพิมพ์ , 2536.
- ชโลบล อยู่สุข. ไวรัสตับอักเสบบี. ใน ไวรัสตับอักเสบบี, หน้า 4.1-5.8 พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2536.
- ชัยเวช นุชประยูร , รัชนิ โอเจริญ , รุจิรา อัครวัฒน์ , ธรินทร อภิรักษ์โยธิน และ เต็มศรี ชำนิจารกิง. การสำรวจความชุกของโรคไวรัสตับอักเสบบี ในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ : กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์เวชสาร. 34 (เมษายน 2533) :277-284.
- ชนวนทอง ธนสุกาญจน์ และราตรี พัฒนศรี. ประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขภาพตามทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคแก่หญิงตั้งครรภ์เพื่อทารก 0-6 เดือน มารับภูมิคุ้มกันโรคไวรัสตับอักเสบบี. วารสารสุขภาพศึกษา. 16 (ก.ค.-ธ.ค. 2536) : 51-64.
- ชุติมา ประมุดสินทรัพย์. การป้องกันและควบคุมโรคไวรัสตับอักเสบบี. ใน ไวรัสตับอักเสบบี. หน้า 13.1-13.17. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2536.
- ฐิติพัฒน์ สงบกาย. ผลการกำกับตนเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ฉรงค์ สมพงษ์. สื่อเพื่องานเผยแพร่. กรุงเทพมหานคร : งานการพิมพ์ ฝ่ายสื่อการศึกษา สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2532.
- ดวงใจ เหล่าสุวรรณ. ปัจจัยที่มีผลต่อการมารับและไม่มารับภูมิคุ้มกันโรคไวรัสตับอักเสบบี ตามกำหนดเวลาของเด็กอายุ 0-6 เดือน ในเขตเทศบาลเมือง ชำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาคณะครุศาสตร์ สาขาวิทยาการระบาด คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์. ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มต่อความรู้เรื่องโรคและพฤติกรรมสุขภาพอนามัยในหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบบี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.
- มหาวิทยาลัยมหิดล , 2535.
- ธีระ ทองสง. ภาวะแทรกซ้อนทางอายุรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : หจก. พี.บี.ฟอเรนบ็อกซ์ เซนเตอร์ จำกัด, 2536.
- บุญยง เกี่ยวการค้า. "วิธีการสุขภาพ." ใน เอกสารสอนชุดวิชาสุขภาพ หน่วย 8-15. หน้า 375-450. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2535.

- ประกายรัตน์ เชี่ยววานิช. ผลการสอนเรื่องเพศสัมพันธ์ในระยะตั้งครรภ์สองวิธีต่อความรู้และพฤติกรรมทางเพศของคู่สมรสที่ภรรยาตั้งครรภ์แรก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการพยาบาลแม่และเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.
- ประกายเพ็ญ สุวรรณ. การวัดสถานะทางสุขภาพ : การสร้างมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถาม. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักพิมพ์ภาพพิมพ์, 2537.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร : ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2538.
- พวงรัตน์ บุญญาบุรุษย์. การพัฒนาและแนวโน้มการเรียนการสอนสุขภาพอนามัย. ในเอกสาร การสอนชุดวิชาการเรียนการสอนสุขภาพอนามัย หน่วยที่ 8-15, หน้า 689-760. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.
- พัฒน์วิดี เสรินทวัฒน์. แม่ผมเถิดคบวัก. วารสารพยาบาล. 37 (กรกฎาคม-กันยายน 2531) : 182-195.
- พิพัฒน์ ตักมิ่งรัตกุล. ปัญหาและแนวทางการป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบในประเทศไทย. วารสารสาธารณสุขศาสตร์. 25 (กันยายน-ธันวาคม 2538) : 49-52.
- พาริศา อิบราฮิม. สาระแห่งวิชาชีพการพยาบาล. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2535.
- พาริศา อิบราฮิม. คู่มือการปฏิบัติการพยาบาลขั้นวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2525.
- มณฑิชา มณีเลิศรัตน. ผลของโปรแกรมพัฒนาความคาดหวังในความสามารถของตนเองในการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนหญิงระดับอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการพยาบาลแม่และเด็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.
- มณีรัตน์ วิริยะประสพโชค. การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคเอดส์และการรับรู้ในประสิทธิภาพของการปฏิบัติตนต่อการป้องกันโรคเอดส์ของหญิงอาชีพพิเศษที่มารับการตรวจสุขภาพ ในคลินิกงานโรคเอดส์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงรายและพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการพยาบาลแม่และเด็ก มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
- อง ภู่วรรณ. Hepatoma ในเด็ก : ความสำคัญของการสัมผัสไวรัสตับอักเสบบีในครอบครัว. จุฬาลงกรณ์เวชสาร 31 (กุมภาพันธ์ 2530) : 178-181.

- ขง ภู่วรรณ และคณะ. ความรู้เกี่ยวกับโรคไวรัสตับอักเสบ บี และการยอมรับบริการในสตรี ตั้งครรภ์. ฤดูกาลเวชสาร 31 (มีนาคม 2430) : 201-205.
- ขง ภู่วรรณ. ไวรัสตับอักเสบและการป้องกัน. กรุงเทพมหานคร : ชัยเจริญ, 2539.
- เขาวดี สุวรรณาคะ. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพ ความรู้เกี่ยวกับโรคกับ พฤติกรรมสุขภาพอนามัยของผู้ป่วยโรคตับอักเสบจากเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.
- รัตนา ทองสวัสดิ์. วิชาชีพการพยาบาลประเด็นและแนวโน้ม พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่ : ชนบรณ การพิมพ์ , 2537.
- ฤทัย สฤตแรมทุ่ง. เครื่องมือระดับวิทยาลัยสำหรับโรคไวรัสตับอักเสบ บี. ในไวรัสตับอักเสบ บี : แนวทางการวิจัยและผลวิจัยหลักในการควบคุม, หน้า 77-88. คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ละเอียด อุดมรัตน์. การใช้สื่อการสอนสุขภาพอนามัย. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการเรียนการสอนสุขภาพอนามัยหน่วยที่ 8-15, หน้า 591-632. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.
- วรุณวรรณ ผาโคตร และ ถักขณา ยอดกลกิจ. รายงานการวิจัยเรื่องประสิทธิผลของการจัด โปรแกรมสุขภาพเกี่ยวกับการดูแลตนเองในการป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบ บี สำหรับสตรีในระยะตั้งครรภ์. วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สำนักแพทย์ กรุงเทพมหานคร, 2538.
- วิเชียร เกตุสิงห์. สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : มปท. 2537.
- วิภา ทิริสุข. แนวคิดและทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ. ในคู่มือวิจัยพฤติกรรมสุขภาพ ชุดที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ. หน้า 70-114. กรุงเทพมหานคร : โครงการขำงานวิจัยพฤติกรรมสุขภาพ ศูนย์ประสานงานทางการแพทย์และการสาธารณสุข, 2534.
- ศรีวิไล ดันประเสริฐ และคณะ. แนวโน้มผลการตรวจคัดกรองไวรัสตับอักเสบ บี ในผู้บริจาคโลหิตในระยะ 3 ปี. ฤดูกาลเวชสาร. 37 (2536) : 111-117.
- ศรีสุดา เจริญวงศ์วิวัฒน์. การรับรู้สมรรถนะของตนเองและพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตาย. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.

- ศิริพร ชัมภลิจิต. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนในคลินิกเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
อนามัย. ในรายงานการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 8 วันที่ 27-30 พฤศจิกายน
2530 ณ โรงแรมแห่งกรีธา กรุงเทพมหานคร. ม.ป.ท., 2530.
- ศิริพร พงษ์โกคา. การศึกษามาความรู้เรื่องโรค ความเชื่อด้านสุขภาพการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการ
ติดต่อของโรคในมารดาหลังคลอดที่เป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบ บี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลแม่และเด็ก
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.
- ศิริวรรณ ถิ่นศักดิ์. ไวรัสตับอักเสบ บี ในหญิงตั้งครรภ์. วารสารพยาบาลศาสตร์. 5 (ตุลาคม-
ธันวาคม 2530) : 297-305.
- สมจิตต์ วิริยานนท์ และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง สื่อการศึกษาเพื่อผู้ป่วยในโรงพยาบาล.
หน่วยเวชศาสตร์ทั่วไป คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัย
มหิดล, 2526.
- สมชาติ ไตรภักขา โรคตับอักเสบจากเชื้อไวรัส วารสารสุขภาพศึกษา. 9 (2529) : 1-10.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2536.
- สังข์พันธ์ อิศรเสนา. ธรรมชาติของโรคไวรัสตับอักเสบ บี. ในไวรัสตับอักเสบ บี : แนวทางการ
วิจัยและกลวิธีหลักในการควบคุม, หน้า 19-32. คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2529.
- สิรินทร์ เตลาถนันทน์ และคณะ ประสิทธิภาพของวัคซีนตับอักเสบ บี ในการป้องกันทารกของ
มารดาที่เป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบ บี. วารสารกรมการแพทย์. 18 (มกราคม
2536) : 44-50.
- ศุภาพร คำรงค์วานิช. ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขภาพศึกษาในการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้
ป่วยเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์. วิทยานิพนธ์
ปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต สาขาสุขภาพศึกษา คณะสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536
- สุรศักดิ์ ฐานิพานิชสกุล ไวรัสตับอักเสบ บี ในสตรีตั้งครรภ์ วารสารสาธารณสุข. 18 (กันยายน
2531) : 54-59.

- สุริย์ จันทร์โมลี ประสิทธิผลของการพัฒนาโปรแกรมสุขภาพแนวใหม่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานโรงพยาบาลราชวิถี. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิปรัชญา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
- องอาจ วิฑูรศิริ. หลักและวิธีควบคุมโรคไวรัสตับอักเสบ บี. ใน ไวรัสตับอักเสบ บี : แนวทางการวิจัยและกรณีศึกษาในการควบคุม. หน้า 143-158. คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- อรนันทน์ หาญบุษ. จิตวิทยาการเรียนรู้เพื่อการสอนสุขภาพอนามัย. ใน เอกสารสอนชุดวิชาการเรียนการสอนสุขภาพอนามัยหน่วยที่ 1-7. หน้า 111-146. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธีราช, 2532.
- อัมพร โอตระกูล , ฉวีวรรณ บุญสุยา และโคณา มีเคล. การเรียนรู้ความสามารถของตนเองของผู้ติดยาเสพติดในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคเอดส์. วารสารสาธารณสุขศาสตร์. 25 (กันยายน - ธันวาคม 2538) : 7-15.
- อุรมา เทพพิสัย. ไวรัสตับอักเสบบในหญิงตั้งครรภ์. ใน สูติศาสตร์รามาธิบดี. หน้า 457-500. กรุงเทพมหานคร : เมดิคัลมีเดีย, 2530.
- อุรมา เทพพิสัย และเจดิมศรี ชนันทเศรษฐ. “ไวรัสตับอักเสบบ บี ในระยะตั้งครรภ์.” ใน สูติศาสตร์รามาธิบดี 1. หน้า 479-518 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอติสติกพับลิชชิ่ง, 2539.

ภาษาอังกฤษ

- Ann, M. When the time ripe for teaching. American Journal of Nursing. 85 [July 1985].
- Bandura A. Social learning theory. New Jersey : Englewood Cliffs, 1977.
- Bandura A. Self-Efficacy : Toward a Unifying Theory of Behavior Change. Psychological Review. 84 (March 1977) : 191-215.
- Bandura A. Self-Efficacy Mechanism in Human Agency. American Psychologist. 30 (February 1982) : 122-147.
- Bandura A. Social foundations of thought and action : A Social cognitive theory. New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1986.

- Bandura A.; Adam, N.E.; Beyer, J. Cognitive processes mediating behavioral change. Journal of personality and Social Psychology. 35 (March 1977) : 125-139.
- Basen-Enquist, K. and Parcel, G.S. Attitudes, Norms, and Self-Efficacy : A model of adolescents HIV-related sexual risk behavior. Health Education Quarterly. 19(1992) : 263-277.
- Beasley, R.P. et al. Evidence against breast feeding as a mechanism for vertical transmission of hepatitis B. Lancet. 1975 : 740-774.
- Beasley, R.P. and Hwang, L.Y. Postnatal infectivity of hepatitis B surface antigen-carrier mothers. Journal Infections Disease. 1983, 147 : 185-190.
- Beverly, W.D. Introduction to patient care : A Comprehensive approach to nursing. Philadelphia : W.B. Sanders, 1983.
- Bobak, I.M.; Jensen, M.D. Maternity and Gynecologic care the Nurse and the Family. St Louise : The C.V. Mosby company, 1993.
- Botha, J.F. ; Ritchie, M.J.J. ; Dusheiko, G.H. ; Mouton, H.W.K. Hepatitis B virus carrier state in black children in Ovamboland : Role of perinatal and horizontal infection. Lancet. 1984 : 1210-1212.
- Buckley, K. and Kulb, K.W. High risk Maternity Nursing Manual. New York : William and Wilkins, 1990.
- Close, A. Patient Education : A Literature Review. Journal of Advance Nursing. 13 No2 (March 1988) : 203-212.
- Crawford, N.G. and Pruss, A.M. Preventing Neonatal Hepatitis B. Infection During the Perinatal Period. IQGNN. 22 (November-December 1993) : 491-497.
- Fitzgerald, S.T. et al. Return to work after Percutaneous Transluminal Coronary Angioplasty. American Journal of Cardiology. 64(1986) : 1108-1112.
- Flay, B.P. et. al. Cigarette Smoking : Why Young people do it and ways of preventing it. Pediatric and adolescent behavior medicine. In Firestone P, McGrath P eds. New York : Springer-Verlag, 1983.

- Ghendon, y. Prيناتal Transmission of Hepatitis B Virus in High Incidence Country. Journal of Virological Method. 17(August 1987) : 69-79.
- Gorrie, T.M. ; Mckimney, E.S.and Murray, S.S. Foundations of Maternal Newborn Nursing. Philadelphia : W.B. Saunders, 1994.
- Gross, D. ; Fogg, L. and Tucker, S. The Efficacy of Parent Training for Promoting Positive Parent-Toddler Relationships. Research in Nursing & health. 18 (1995) : 489-499.
- Grossman, H.Y. ; Brink, S. and Hauser, S.T. Self-Efficacy in adolescent girl and boy with insulin-dependent diabetes mellitus. Diabetes care. 10 (May-June 1987) : 324-329.
- Hale, J.P. and Trumbetta, S.L. Woman's Self-Efficacy and Sexually Transmitted Disease Preventive Behavior. Research in Nursing & Health. 19 (April 1996) : 101-110.
- Kozein, B. and Erb, G. Fomndamental of Nursing : Concept and Pecedure. 2nd . London : Addison Wesley publishing Commpany, 1983.
- Lawrance, L. and Mcleroy, K.R. Self-Efficacy and Health Education. Journal of School Health. 56 (October 1986) : 317-321.
- Lawrance, L. ; Levy, S.R. and Rubinson, L. Self-Efficacy and AIDS Prevention for Pregant Teens. Journal of school health. 60 (1990) : 19-23.
- Lin, Chia-Chin and Ward, S.E. Perceived Self-Efficacy and Outcome Expectancies in Coping with Chronic Low back pain. Research in Nurain & Health. 19 (1996) : 299-310.
- McCusker, J ; Hill, E.M. and Mayer, K.M. Auareness and use of hepatitis B Vaccine among hemosexual male clients of a Boston Community health center. Public Health Report. 105 (January-February 1990) : 59-64.
- Moore, E.J. Using Self-Efficacy in teaching Self-Care to the Ederly. Holistic Practices. 4 (February 1990) : 22-28.
- Niu, M.T. ; et al. Prevention of perinatal transmission of the hepatitis B virus Outcome of infant in a community prevention program. American Journal of Disease of children. 146 (July 1992) : 793-796.
- Oetker-Black, S.L. Preoperative Self-Efficacy and Postoperation Behavior. Applied Nursing Research. 5 (August 1992) : 134-139.

- Poovorawan ,Y. ; et al. A Protective efficacy of recombinant DNA hepatitis B Vaccine in neonates of Hbe antigen positive mothers. JAMA. 261 (1989) : 3278-3281.
- Reed, J.S. and Boyer, J.L. Viral hepatitis Disease a nmonth. Chicago : Year book Medical Publisher, 1980 : 1-16.
- Shell, D.F. ; Murphy, C.C. and Bruning, R.H. Self Efficacy and outcome expectancy mechanism in reading and writing achievement. Journal of Educational Psychology. 81(1989): 91-100.
- Stretcher, V. ; Devellis, B.M. And Rosenstock, I.M. The Role of Self- Efficacy in Achieved Health Behavior Change. Health Education Quarterly. 13(1) 1986 : 73-91.
- Winslow, E.H. The Role of the Nurse in Patient Education. Nursing Clinic North America. 11(June 1970) : 213.
- Wulfert, E. and Wan, Cholk. Condom Use : A Self-Efficacy Model.. Health Psychology. 12 (1993) : 346-353.
- W.H.O. Hepatitis B : Global Control of Hepatitis B Virus Infection. Weekly Epidemiological Record. 38 (September 1988) : 289.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ศาสตราจารย์ แพทย์หญิง อรุษา เทพพิสัย ศาสตราจารย์
คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี
2. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ บง ภู่วรรณ ศาสตราจารย์
คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
3. รองศาสตราจารย์ อรพินธ์ เจริญผล รองศาสตราจารย์
คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ตะเธิศ อุคมรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เนาวรัตน์ สุนทรรัช ผู้ช่วยศาสตราจารย์
วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริพร พงษ์โกศา ผู้ช่วยศาสตราจารย์
วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
7. อาจารย์ ดร. มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ
8. อาจารย์ วรณวรรณ ผาโคตร อาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
9. พ.ต.ต. หญิง กาญจนา ปัญญานันทาวท อาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
10. พ.อ. ศักดา ประจุกสิปป อาจารย์ ฝ่ายศิลปและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือวิจัย

1. หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ (Level of Difficulty)

$$\begin{aligned} \text{สูตร } P &= (R_U + R_L) / 2f \\ P &= \text{ค่าความยากง่าย} \\ R_U &= \text{คนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก} \\ R_L &= \text{คนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก} \\ f &= \text{จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม} \end{aligned}$$

2. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (Power of Discrimination)

$$\begin{aligned} \text{สูตร } D &= (R_U - R_L) / f \\ D &= \text{ค่าอำนาจจำแนก} \\ R_U &= \text{คนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก} \\ R_L &= \text{คนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก} \\ f &= \text{จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม} \end{aligned}$$

3. การคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha of cronbach coefficient)

$$\begin{aligned} \text{สูตร } \alpha &= \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s^2_i}{S^2_t} \right] \\ \alpha &= \text{ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ} \\ n &= \text{จำนวนข้อคำถามทั้งหมดในแบบวัด} \\ \sum s^2_i &= \text{ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ} \\ S^2_t &= \text{ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ} \end{aligned}$$

4. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s^2_H}{N_H} + \frac{s^2_L}{N_L}}}$$

- t = ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
- X_H = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง
- X_L = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
- s²_H = ค่าความแปรปรวนของการกระจายคะแนนในกลุ่มสูง
- s²_L = ค่าความแปรปรวนของการกระจายคะแนนในกลุ่มต่ำ

5. หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้ ใช้สูตร K-R 20

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right]$$

- k = จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ
- p = สัดส่วนคนที่ตอบข้อสอบได้ถูกต้อง
- q = สัดส่วนคนที่ตอบแต่ละข้อผิด
- s² = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ถูกทดสอบทั้งหมด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

- $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย
- $\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
- N = จำนวนคะแนนทั้งหมด

2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ = ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum X$ = ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัว

N = จำนวนตัวอย่างประชากร

3. การทดสอบค่า t (t - test)

กรณีความแปรปรวนเท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S^2_1(n_1-1) + S^2_2(n_2-1)}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$v = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ X_1 = ค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มที่ 1

X_2 = ค่าเฉลี่ยของประชากรกลุ่มที่ 2

n_1 = จำนวนประชากรในกลุ่มที่ 1

n_2 = จำนวนประชากรในกลุ่มที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีความแปรปรวนไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s^2_1}{n_1} + \frac{s^2_2}{n_2}}}$$

$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$ = มัชฌิมเลขคณิตในตัวอย่างชุดที่ 1, 2

$n_1 \quad n_2$ = ตัวอย่างประชากรชุดที่ 1, 2

$s^2_1 + s^2_2$ = ความแปรปรวนในตัวอย่างชุดที่ 1, 2

$$\left[\frac{s^2_1}{n_1} + \frac{s^2_2}{n_2} \right]^2$$

$$V = \frac{\left[\frac{s^2_1}{n_1} + \frac{s^2_2}{n_2} \right]^2}{2}$$

$$\frac{1}{n_1 + 1} \left| \frac{s^2_1}{n_1} \right|^2 + \frac{1}{n_2 + 1} \left| \frac{s^2_2}{n_2} \right|^2$$

4. การทดสอบ Paired t - test

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{sd^2 / n}}$$

$$sd^2 = \frac{n \sum d^2 - (\sum d)^2}{n(n-1)}$$

$\bar{X}_1$ = ค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนสอน

$\bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังสอน

d = ผลต่างระหว่างคะแนน 2 ชุด

sd^2 = ความแปรปรวนระหว่างคะแนน 2 ชุด

n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบ บี

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเรื่อง ผลการสอนโดยประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้ความสามารถของตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง และพฤติกรรมการปฏิบัติตัวของหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบ บี ท่านเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งในการให้ข้อมูลครั้งนี้ ค่าตอบที่ได้จากท่าน ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับและไม่มีผลต่อการได้รับบริการแต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อส่วนรวมในการปรับปรุงการบริการด้านการรักษาพยาบาลและการให้ความรู้ คำแนะนำแก่หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบ บี ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
- ส่วนที่ 2 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการแพร่กระจายโรคไวรัสตับอักเสบ บี
- ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการปฏิบัติตัวในการป้องกันการแพร่กระจายโรคไวรัสตับอักเสบ บี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

วันที่บันทึกข้อมูล.....

ชื่อสกุล(ผู้ป่วย).....เลขที่ผู้ป่วยนอก.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย/ตรอก.....

ถนน.....เขต/ตำบล.....เขต/อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

สถานที่ใกล้เคียง.....

อายุ.....ปี

สถานภาพการสมรส

- ( ) คู่
- ( ) หม้าย
- ( ) หย่า
- ( ) แยกกันอยู่

ระดับการศึกษา

- ( ) ประถมศึกษา
- ( ) มัธยมศึกษา
- ( ) อาชีวศึกษา
- ( ) อุดมศึกษา
- ( ) อื่น ๆ

ครอบครัวของท่านมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ.....บาท

อาชีพหลักของท่าน

- ( ) ทำงานบ้าน ระบุ.....
- ( ) ค้าขาย ระบุ.....
- ( ) รับราชการ ระบุ.....
- ( ) รัฐวิสาหกิจ ระบุ.....
- ( ) รับจ้าง ระบุ.....
- ( ) ทำนา ทำสวน ทำไร่.....
- ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

ลำดับที่ของการตั้งครุฑ

( ) ครุฑแรก

( ) ครุฑหลัง

อายุครุฑปัจจุบัน.....ศัปดาห์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ส่วนที่ 2 แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการป้องกันการแพร่กระจาย
โรคไวรัสตับอักเสบบี**

คำชี้แจง แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการแพร่กระจายโรคไวรัสตับอักเสบบี บี ประกอบด้วยคำถาม 17 ข้อ แต่ละข้อถามถึงความเชื่อมั่นในความสามารถของท่านในการป้องกันการแพร่กระจายโรคไวรัสตับอักเสบบี บี ขอให้ท่านพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง ตามความเชื่อมั่นในความสามารถที่ท่านจะกระทำการป้องกันการแพร่กระจายโรคไวรัสตับอักเสบบี บี แต่ละเรื่องได้สำเร็จ คำตอบของท่านไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด โปรดตอบให้ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของท่านให้มากที่สุด

ข้อความ	ทำได้อย่างแน่นอน	ไม่แน่ใจ	ทำไม่ได้เลยแน่นอน	สำหรับผู้วิจัย
1. ท่านมั่นใจว่าจะแยกใช้ แปรงสีฟันไม้ รวมกับของผู้อื่นได้หรือไม่				[ ]
2. ท่านมั่นใจว่าจะแยกใช้ กรรไกรตัดเล็บ ไม่รวมกับของผู้อื่นได้หรือไม่				[ ]
3. ท่านมั่นใจว่าจะล้างมือก่อนรับ ประทานอาหารทุกครั้งได้หรือไม่				[ ]
4. ในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น ท่านมั่นใจว่าจะใช้ช้อนกลางได้หรือไม่				[ ]
5. ท่านมั่นใจว่าจะว่าแยกใช้ แก้วน้ำ จาน ช้อน จากผู้อื่นได้หรือไม่				[ ]
6. ท่านจะไม่บ้วนน้ำลาย เสมหะ ลงบน พื้นหรือในที่สาธารณะได้หรือไม่				[ ]
7. กระจกชำระที่เปื้อนเลือด เสมหะ น้ำมูก ท่านจะทิ้งลงในถังขยะที่มี ฝาปิดมิดชิดได้หรือไม่				[ ]
8. ท่านจะห่อผ้าอนามัยที่ใช้แล้วให้ มิดชิดก่อนทิ้งลงในถังขยะได้หรือไม่				[ ]

ข้อความ	ทำได้อย่าง แน่นอน	ไม่แน่ใจ	ทำไม่ได้ อย่าง แน่นอน	สำหรับ ผู้วิจัย
9. ท่านมั่นใจว่าท่านจะล้างมือหลัง เปลี่ยนผ้าอนามัยหรือหลังอุจจาระ ปัสสาวะได้หรือไม่				[ ]
10. ท่านมั่นใจว่าท่านจะล้างมือด้วยน้ำ และสบู่ เมื่อน้ำมูก เสมหะเปื้อน มือหรือร่างกายของท่านได้หรือไม่				[ ]
11. เสื้อผ้าที่เป็นเนื้อเดือด เสมหะ น้ำมูก ท่านมั่นใจว่าท่านจะแยกซักต่างหาก ด้วยตัวเอง โดยไม่รวมกับของผู้อื่น ได้หรือไม่.....				[ ]
12. เสื้อผ้าที่เป็นเนื้อเดือด เสมหะ น้ำมูก ท่านมั่นใจว่าจะนำไปต้มในน้ำเดือด นาน 10-15 นาที หรือนำไปแช่น้ำยา นาน 30 นาที ได้หรือไม่				[ ]
13. ท่านจะพูดคุยกับสามีของท่านให้ใช้ ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับ ได้หรือไม่				[ ]
14. เมื่อท่านไปรับบริการตรวจรักษาท่าน จะบอกหรือแจ้งให้เจ้าหน้าที่ สาธารณสุขทราบว่าท่านเป็นพาหะ ของโรคไวรัสตับอักเสบบีได้หรือไม่				[ ]
15. ท่านจะบอกหรืออธิบายให้สามี ของท่านทราบว่าท่านเป็นพาหะของ โรคไวรัสตับอักเสบบี ได้หรือไม่.....				[ ]
16. ท่านจะแนะนำหรือชักจูงสามีของ ท่านและบุคคลในครอบครัวให้มารับ การตรวจเลือดเพื่อหาภูมิคุ้มกันโรค ได้หรือไม่				[ ]

ข้อความ	ทำได้อย่าง แน่นอน	ไม่แน่ใจ	ทำไม่ได้อย่าง แน่นอน	สำหรับ ผู้วิจัย
17. ท่านจะแนะนำหรือพูดชักจูงสามีของ ท่านและบุคคลในครอบครัวให้มาฉีด วัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบ บี ได้หรือไม่.....				[ ]
18. ท่านมั่นใจว่าจะนำบุตรแรกเกิดของ ท่านมารับการฉีดวัคซีนไวรัสตับอักเสบ บี ทุกครั้งตามแพทย์นัดได้หรือไม่.....				[ ]
19. ท่านมั่นใจว่าท่านสามารถให้บุตรสุด นมมารดา ถ้าบุตรของท่านได้รับการ ฉีดวัคซีนไวรัสตับอักเสบ บี ได้หรือ ไม่.....				[ ]

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมกาปฏิบัติตัวในการป้องกันการแพร่กระจาย
โรคไวรัสตับอักเสบบี**

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมกาปฏิบัติตัวในการป้องกันการแพร่กระจายโรคไวรัสตับอักเสบบี นี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ต้องการทราบการกระทำหรือการปฏิบัติตัวของหญิงตั้งครรภ์ในการป้องกันการแพร่กระจายโรคไวรัสตับอักเสบบี ขอให้ท่านพิจารณาว่าการปฏิบัติตัวของท่านในแต่ละข้อ ตรงกับข้อความใดมากที่สุดโดยให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว กรุณาตอบทุกข้อ โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง การเลือกตอบถือเกณฑ์ดังนี้

ปฏิบัติสม่ำเสมอ หมายถึง กิจกรรมนั้นท่านปฏิบัติสม่ำเสมอทุกครั้งที่เป็นประจำ

ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หมายถึง กิจกรรมนั้นท่านปฏิบัติบางครั้ง บางครั้งไม่ได้ปฏิบัติ

ไม่เคยปฏิบัติ หมายถึง กิจกรรมนั้นท่านไม่ได้ปฏิบัติเลย

การปฏิบัติตัว	ปฏิบัติ สม่ำเสมอ	ปฏิบัติเป็น บางครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย	สำหรับ ผู้วิจัย
1. ท่านใช้แปรงสีฟันส่วนตัวของท่านไม่รวม ปะปนกับของผู้อื่น.....				[ ]
2. ท่านแยกใช้กรรไกรตัดเล็บจาก ผู้อื่น.....				[ ]
3. ท่านล้างมือ ก่อนรับประทานอาหาร				[ ]
4. ท่านใช้ช้อนกลางในการรับประทาน อาหารร่วมกับบุคคลในครอบครัว.....				[ ]
5. ท่านใช้แก้วน้ำส่วนตัวไม่รวมกับของผู้อื่น				[ ]
6. ท่านล้างแก้วน้ำก่อนหรือหลังคั้นน้ำ เมื่อใช้แก้วน้ำร่วมกับผู้อื่น				[ ]
7. ท่านไม่เคยบ้วนน้ำลาย เสมหะ ลงบนพื้น หรือที่สาธารณะทั่วไป				[ ]
8. หลังจากท่านเช็ดน้ำมูก เสมหะ ด้วย กระดาษชำระแล้วท่านทิ้งกระดาษชำระ ลงในถังขยะที่มีฝาปิดมิดชิด.....				[ ]

การปฏิบัติตัว	ปฏิบัติ สม่ำเสมอ	ปฏิบัติเป็น บางครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย	สำหรับ ผู้วิจัย
9. ท่านห่อผ้าอนามัยที่ใช้แล้วให้มีฉีกก่อน ทิ้งลงในถังขยะ				[ ]
10. เสื้อผ้าที่เปื้อนเลือดของท่าน ท่านทำ ความสะอาดโดยการดื่มน้ำเค็มนาน 10-15 นาทีหรือแช่ในน้ำยาซักผ้าขาว นาน 30 นาที.....				[ ]
11. เสื้อผ้าที่เปื้อนของท่าน ท่านแยกซัก ต่างหากไม่รวมกับเสื้อผ้าของผู้อื่น.....				[ ]
12. ขณะที่ท่านมีประจำเดือนหรือน้ำขาวปลา ท่านล้างมือด้วยน้ำและสบู่หลังเปลี่ยน ผ้าอนามัย.....				[ ]
13. ท่านล้างมือฟอกสบู่หลังอุจจาระและ ปัสสาวะ				[ ]
14. ท่านล้างมือฟอกสบู่เมื่อท่านสัมผัสกับ น้ำมูก เสมหะ และเลือดของท่าน				[ ]
15. ในระยะที่สามีของท่านยังไม่ได้รับการ ตรวจเลือดและฉีดวัคซีนป้องกันโรค ไวรัสตับอักเสบบี ท่านแนะนำให้สามี ของท่านใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมี เพศสัมพันธ์กับท่าน				[ ]
16. ท่านได้บอกให้เจ้าหน้าที่ทราบว่า ท่านเป็นพาหะของโรคเมื่อท่านไปรับ การตรวจสุขภาพ.....				[ ]
17. ท่านได้แนะนำหรือบอกให้สามีและ บุคคลในครอบครัวมารับการตรวจเลือด เพื่อหาภูมิคุ้มกันโรค				[ ]

การปฏิบัติตัว	ปฏิบัติ สม่ำเสมอ	ปฏิบัติเป็น บางครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย	สำหรับ ผู้วิจัย
18. ท่านแนะนำให้สามีและบุคคลในครอบครัว มารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไวรัส คอตีบหัดสปี				[ ]

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน
เรื่อง
โรคไวรัสตับอักเสบ บี และการปฏิบัติตัวของหญิงตั้งครรภ์
ที่เป็นพาหะของโรค

สถานที่สอน	ห้องสอนสุขศึกษา หน่วยฝากครรภ์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
ผู้สอน	น.ส. อรนุช เชาว์ปรีชา
ผู้เรียน	หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบ บี จำนวน 2-5 คน
เวลาที่สอน	ประมาณ 50 นาที
วัตถุประสงค์	หญิงตั้งครรภ์สามารถ 1. บอกหรือระบุสาเหตุของโรคไวรัสตับอักเสบ บี ได้ 2. บอกหรืออธิบายอาการและอาการแสดงของโรคไวรัสตับอักเสบ บี ได้ 3. อธิบายภาวะของการเป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบ บี ได้ 4. บอกหรือระบุการติดต่อของโรคไวรัสตับอักเสบ บี ได้ 5. บอกหรือระบุการปฏิบัติตัวในการป้องกันการแพร่กระจายโรคได้

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้/ การสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ ผลการเรียนรู้
	บทนำ โรคไวรัสตับอักเสบ บี เป็นโรคติดต่อจากเชื้อไวรัสที่ทำให้เกิดการอักเสบของตับจนทำให้ตับไม่สามารถทำหน้าที่ได้ตามปกติ ถ้ามีการติดเชื้อตั้งแต่ในวัยทารก เด็กที่ได้รับการติดเชื้อเมื่อเติบโตขึ้น อาจเป็นพาหะของโรคหรือเกิดโรคตับอักเสบ ตับแข็ง และมะเร็งตับได้ ถ้าไม่ได้รับการดูแล ผู้ที่ได้รับเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี ส่วนใหญ่จะหายและมีภูมิคุ้มกันเกิดขึ้น แต่ในบางรายจะยังคงมีเชื้อคงตัวอยู่ในร่างกายเป็นระยะเวลานาน โดยที่ไม่แสดงอาการออกมาซึ่งแสดงว่า บุคคลนั้นเป็นพาหะของโรคและสามารถแพร่กระจายโรคไวรัสตับอักเสบ บี ให้กับบุคคลอื่นได้	- สร้างสัมพันธภาพโดยผู้สอนแนะนำตัว กำหนัดตั้งครรภ์ด้วยท่าที่เป็นกันเองและให้หญิงตั้งครรภ์แนะนำตัวเป็นรายบุคคล - สนทนากับหญิงตั้งครรภ์ โดยผู้สอนกล่าวถึงโรคไวรัสตับอักเสบ บี		

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้/ การสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ ผลการเรียนรู้
1. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์บอกสาเหตุของการเกิดโรคไวรัสตับอักเสบ บี	โรคไวรัสตับอักเสบ บี เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากการได้รับเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี เข้าสู่ร่างกายจากบุคคลที่ป่วยด้วยโรคนี้อาจจากผู้ที่เป็นพาหะของโรคซึ่งเมื่อได้รับเชื้อแล้ว เซลล์จะถูกทำลาย เชื้อไวรัสนี้พบได้มากในเลือดและพบได้ในน้ำลาย น้ำมูก เสมหะ น้ำกาม น้ำคร่ำ ดังนั้นบุคคลที่มีโอกาสได้รับการแพร่กระจายโรคจากสิ่งเหล่านี้ ก็มีโอกาสติดโรคและมีอาการเจ็บป่วยได้	ผู้สอนถามว่าเคยได้ยินโรคตับอักเสบ บี หรือไม่ เกิดจากสาเหตุอะไร ทำไมจึงติดต่อกันได้	ภาพพดิกแสดงข้อความสาเหตุของโรคไวรัสตับอักเสบ บี และทางติดต่อของโรค	หญิงตั้งครรภ์ตอบคำถามถึงสาเหตุของโรคและการติดต่อของโรคได้ว่า สาเหตุคือจากเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี ติดต่อกันโดยผ่านมากับสิ่งคัดหลั่งของผู้ที่เป็นพาหะของโรค หรือผู้เป็นโรค
2. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์สามารถบอกหรือระบุอาการของโรคไวรัสตับอักเสบ บี ได้ถูกต้อง	อาการของโรคไวรัสตับอักเสบ บี จากการที่บุคคลได้รับเชื้อ ไวรัสตับอักเสบ บี เข้าสู่ร่างกายแล้วจะสามารถแสดงอาการ อาการของโรคนี้แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1. ชนิดเฉียบพลัน 2. ชนิดเรื้อรัง	ผู้สอนบรรยายเกี่ยวกับอาการของโรคไวรัสตับอักเสบ บี		หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคสามารถระบุอาการของโรคตับอักเสบ บี ได้

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้ สอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ ผลการประเมิน
หญิงตั้งครรภ์บอก อาการของผู้ป่วยตับ อักเสบ บี ชนิดเฉียบ พลัน แบบที่มีอาการ ตัวเหลือง ตาเหลือง ได้ ถูกต้อง	ชนิดเฉียบพลัน แบ่งได้เป็น 2 แบบคือ 1. ตับอักเสบชนิดเหลือง เป็นการอักเสบของตับที่ จะมีอาการตัวเหลือง ตาเหลือง ซึ่งเป็นอาการที่ สามารถ สังเกตเห็นได้ชัดเจน จะมีอาการเป็น 4 ระยะ 1.1 ระยะฟักตัวของ โรคจะไม่มีอาการผิดปกติ ใด ๆ 1.2 ระยะก่อนเหลือง จะมีไข้ คลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหาร อ่อนเพลีย จะมีอาการอยู่ 5-10 วัน 1.3 ระยะเหลือง อาการนำที่กล่าวมาจะลดลง แต่จะมีอาการตัวเหลือง ตาเหลือง บัสสาวะสีเข้ม เนื่องจากมีการอักเสบของตับ ตับไม่สามารถทำงาน ได้ตามปกติ มีอาการอยู่ 2-4 สัปดาห์ 1.4 ระยะฟื้นตัว อาการต่าง ๆ จะทุเลาลง จน หายเป็นปกติใช้เวลาประมาณ 1-3 เดือน	ผู้สอนบรรยายเกี่ยวกับ อาการตับอักเสบชนิด เหลือง	ภาพพิกแสดง อาการของ โรค เช่น ภาพผู้ป่วย มีอาการ อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหาร มี อาการตัวเหลือง ตาเหลือง โดย ประกอบข้อ ความบรรยาย อาการของโรค ตับอักเสบ บี	หญิงตั้งครรภ์อธิบาย อาการของตับอักเสบ แบบเฉียบพลันได้ทั้ง 2 ชนิด และผู้สอนให้ สถานการณ์อาการ 4 ระยะ หญิงตั้งครรภ์ระบุ ได้ว่าเป็นอาการของผู้ ป่วยตับอักเสบ บี ชนิด เหลือง

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้/ การสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ ผลการเรียนรู้
หญิงตั้งครรภ์นอก อาการของผู้ป่วยตับ อักเสบ บี ชนิดเรื้อรัง ได้ ถูกต้อง	2. คับอักเสบชนิดไม่มีอาการเหลืองผู้ป่วยจะมี อาการคล้ายเป็นหวัด ไม่มีอาการตาเหลือง ตัวเหลือง พบว่าคนส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ของผู้ได้รับเชื้อไวรัส ตับอักเสบ บี อยู่ในกลุ่มนี้ ชนิดเรื้อรัง แบ่งออกได้เป็น 2 แบบ 1. ผู้ที่มีเชื้อไวรัสชนิดนี้อยู่ในร่างกายเป็นเวลานาน กว่า 6 เดือน นับตั้งแต่ได้รับเชื้อเข้าสู่ร่างกาย ผู้ป่วย กลุ่มนี้อาจจะไม่แสดงอาการของโรค แต่สามารถ ตรวจสอบพบเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี ในเลือดได้ จึงเรียกผู้ป่วยกลุ่มนี้ว่า พาหะเรื้อรัง 2. ผู้ป่วยมีอาการของโรคไวรัสตับอักเสบ บี ชนิด เฉียบพลัน มีการอักเสบของตับตลอดเวลา และอาจมี อาการแทรกซ้อนของตับเกิดขึ้นได้	อธิบายอาการตับอักเสบ ชนิดไม่มีอาการตัวเหลือง อธิบายตับอักเสบชนิด เรื้อรัง	ภาพทิกแสดง ข้อความตับ อักเสบชนิดไม่มี อาการเหลือง ภาพทิกแสดง ข้อความตับ อักเสบชนิด เรื้อรัง ภาพการตรวจ เลือดแล้วพบ เชื้อในเลือด	หญิงตั้งครรภ์นอก อาการของผู้เป็นตับ อักเสบ บี เรื้อรัง ได้อย่าง น้อย 1 แบบ

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้/ การสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ ผลการเรียนรู้
3. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์สามารถบอกภาวะของการเป็นพาหะของโรคได้ถูกต้อง	ภาวะการเป็นพาหะของโรค คือการตรวจพบเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ในเลือดของคนโดยที่ไม่แสดงอาการ เชื้อไวรัสตับอักเสบบี จะอยู่ในกระแสเลือดเป็นเวลานาน หรืออาจอยู่ในร่างกายของบุคคลนั้นตลอดชีวิต บุคคลเหล่านี้สามารถที่จะแพร่กระจายเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ไปสู่ผู้อื่น เช่น คนในครอบครัว ในชุมชน ถ้าปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการแพร่กระจายโรคไม่ถูกต้องและที่สำคัญคือผู้ที่เป็พาหะของโรคถ้าดูแลสุขภาพของตนเองได้ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม อาจเกิดอาการของโรคได้ อันจะนำไปสู่การเป็นโรคตับอักเสบริ้ว คับแข็ง และมะเร็งตับได้	ใช้คำถามถามหญิงตั้งครรภ์ว่า ในโรคต่าง ๆ ที่คนเป็นนั้นมีพาหะนำโรคที่ต่างกัน เช่น ไข้เลือดออก ขุนเป็นพาหะนำโรคโดยขุนกัดคนที่เป็โรคแล้วไปกัดคนที่ไม่เป็นทำให้เกิดโรคได้ สำหรับโรคไวรัสตับอักเสบบี ท่านคิดว่าผู้ที่เป็นพาหะนำโรคคือใคร? ผู้สอนบรรยายสรุปเกี่ยวกับภาวะการเป็นพาหะของโรค	ภาพทลิกแสดงรูปการ์ตูนผู้ที่เป็พาหะแพร่กระจายเชื้อ ไปสู่มุคคลในครอบครัว ชุมชน	หญิงตั้งครรภ์สามารถบอกภาวะการเป็นพาหะของโรคได้ว่า คือคนที่มีเชื้ออยู่ในร่างกาย แต่ไม่มีอาการของโรค และสามารถแพร่กระจายโรค ไปสู่ผู้อื่นได้

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้ สอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ ผลการประเมิน
4. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์บอกหรือระบุ การติดต่อของโรคไวรัสตับอักเสบ บี ได้ถูกต้อง	การติดต่อของโรคไวรัสตับอักเสบ บี โรคไวรัสตับอักเสบ บี สามารถติดต่อโดยการได้รับเชื้อที่มีอยู่ในเลือด น้ำเหลือง น้ำมูก น้ำลาย น้ำคร่ำ น้ำคาวปลา ของผู้ที่เป็นพาหะหรือผู้ป่วยโรคไวรัสตับอักเสบ บี เข้าสู่ร่างกายได้โดยทาง 1. การรับบริจาคเลือด จากผู้ป่วยที่เป็นโรคไวรัสตับอักเสบ บี หรือผู้ที่เป็นพาหะของโรค 2. การใช้เข็มฉีดยาที่มีการปนเปื้อน การเจาะหู การสัก การทำฟัน	พูดนำก่อนใช้คำถามว่า จากการศึกษาเรื่องไวรัสตับอักเสบ บี พบได้มากในเลือด น้ำเหลือง น้ำลาย เสมหะ น้ำคาวปลา น้ำคร่ำ น้ำกาม ดังนั้น ถ้าผู้ที่เป็นพาหะของโรคบริจาคเลือดจะสามารถแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่นได้หรือไม่? และถ้าผู้ที่ไม่เป็นโรคไปเจาะหู ทำฟัน โดยใช้เข็มฉีดยาที่มีการปนเปื้อนเชื้อจะสามารถติดโรคได้หรือไม่?	ภาพพดิกแสดงการติดต่อของโรคไวรัสตับอักเสบ บี - ภาพแสดงการรับบริจาคเลือด - ภาพแสดงการใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน	การถามตอบการแสดงความคิดเห็นการซักถามเกี่ยวกับเรื่องการติดต่อของโรคไวรัสตับอักเสบ บี

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ไม่? กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมิน ผล/ผลการประเมิน
	3. การใช้สิ่งของส่วนตัวร่วมกับผู้ที่มีเชื้อไวรัสตับอักเสบบี เช่น แปรงสีฟัน กรรไกรตัดเล็บ ไขมีดโกน ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว เสื้อผ้า เพราะอาจมี เลือด น้ำลาย เสมหะของผู้ที่มีเชื้อปนเปื้อนอยู่ 4. การใช้ภาชนะรับประทานอาหารร่วมกัน เช่น แก้วน้ำ ช้อน จาน โดยไม่ได้ทำความสะอาดก่อนหรือหลังการใช้ การไม่ใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหาร 5. การติดต่อทางเพศสัมพันธ์	ถามหญิงตั้งครรภ์ว่าการใช้สิ่งของส่วนตัวร่วมกับผู้ที่เป็นพาหะของโรคจะทำให้ติดโรคได้หรือไม่? ถามว่าการใช้ภาชนะ เช่น แก้วน้ำ ร่วมกับผู้ที่เป็นพาหะของโรคจะทำให้ติดเชื้อได้หรือไม่? เพราะอะไร ถามว่าถ้ามีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่เป็นพาหะจะทำให้ติดเชื้อได้หรือไม่?	-ภาพแสดงการใช้สิ่งของร่วมกัน เช่น แปรงสีฟัน กรรไกรตัดเล็บ ไขมีดโกน -ภาพแสดงการใช้ภาชนะร่วมกัน, การไม่ใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหาร	

สถาบันวิทยบ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ ผลการประเมิน
	6. การติดต่อทางบาดแผลหรือรอยดงที่ผิวหนัง และสัมผัส โคนเชื้อเข้าร่างกาย 7. การติดต่อจากมารดาที่เป็นพาหะของโรคไปยังทารก ซึ่งเป็นการติดต่อจากการคลอด และการเลี้ยงดู	พูดนำว่า ค้างนั้นถ้าผู้มีบาดแผลไปสัมผัสกับเลือดของผู้ที่เป็นพาหะของโรคจะมีโอกาสติดเชื้อ ค้างหรือไม่ ค้างนั้นทารกที่เกิดจากมารดาที่เป็นพาหะของโรค จะติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ได้หรือไม่? ผู้สอนสรุปการติดต่อของโรคเพิ่มเติม	- ภาพแสดงการติดต่อจากมารดาสู่ทารก	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้ สอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ ผลการประเมิน
5. หญิงตั้งครรภ์สามารถอธิบายถึงการแพร่กระจายโรคจากมารดาไปสู่ทารกได้ถูกต้อง	<u>การแพร่กระจายโรคไวรัสตับอักเสบบี ของหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคไปสู่ทารก</u> เมื่อหญิงตั้งครรภ์ที่ตรวจพบเชื้อไวรัสตับอักเสบบีในร่างกายก็เป็นการแสดงให้เห็นว่าหญิงตั้งครรภ์นั้นเป็นพาหะของโรค ซึ่งสามารถแพร่กระจายโรคไปยังบุคคลอื่น เช่นบุคคลในครอบครัวในชุมชน ในการแพร่กระจายโรคไปสู่ทารก สามารถแพร่กระจายโรคได้ถึงร้อยละ 40-50 และทารกที่ได้รับเชื้อนั้น อาจแสดงอาการหรือไม่มีอาการของโรค แต่จะมีเชื้อไวรัสตับอักเสบบีอยู่ในร่างกาย และเป็นพาหะของโรคที่สามารถแพร่กระจายโรคต่อไปได้ สำหรับการแพร่กระจายโรคจากมารดาไปสู่ทารกมีได้หลายทาง 1. โดยผ่านทางรกตั้งแต่ทารกอยู่ในครรภ์มารดา แต่พบได้น้อยมาก	ผู้สอนกล่าวนำว่าจากการที่หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคสามารถแพร่กระจายเชื้อไปยังทารกได้นั้น เป็นการแพร่กระจายในทางใดบ้าง? หลังจากนั้น ผู้สอนบรรยายให้ความรู้เพิ่มเติม โดยแบ่งเป็น ระยะที่ทารกอยู่ในครรภ์, ระยะคลอด, ระยะหลังคลอด	ภาพพลิกประกอบกรรบายโดยแสดงถึงการแพร่กระจายโรคจากมารดาไปสู่ทารก	หญิงตั้งครรภ์ตอบคำถามเกี่ยวกับการแพร่กระจายโรคไวรัสตับอักเสบบีจากมารดาไปสู่ทารกได้

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้/ การสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ ผลการเรียนรู้
6. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์บอกหรือระบุถึงการป้องกันการแพร่กระจายและสมาชิกได้ถูกต้อง	2. การรั่วไหลของเลือดมารดาที่มีเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ผ่านทางรกเข้าสู่ระบบการไหลเวียนโลหิตของทารกในระยะคลอด 3. ทารกดูดกลืนน้ำคร่ำ เลือด น้ำเมือก ในช่องคลอดของมารดาในระยะคลอด 4. โดยทางน้ำนมของมารดา ซึ่งจะแพร่กระจายได้มากหากมารดาที่เป็นพาหะของโรคมีบาดแผลที่หัวนม เช่น หัวนมแตก <u>การปฏิบัติตัวของหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรค</u> การปฏิบัติตัวในการป้องกันการแพร่กระจายโรคหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบบีเป็นผู้ที่สามารถแพร่กระจายโรคไปยังทารก สมาชิกในครอบครัว บุคคลอื่นๆ ในชุมชนได้ ถึงแม้	ในระยะหลังคลอด ตามหญิงตั้งครรภ์ว่า ถูกที่คลอดออกมาแล้วมีโอกาสได้รับเชื้อจากมารดาทางใด? ผู้สอนถามถึงความสำเร็จในการกระทำในข้อของ		หญิงตั้งครรภ์สามารถบอกถึงการปฏิบัติตัวในการป้องกันการแพร่กระจายโรคได้ถูกต้องอย่างน้อย 6-7 ข้อ

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้ สอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ ผลการประเมิน
	ว่าจะไม่มีอาการก็ตาม ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันการแพร่กระจายโรคจึงควรปฏิบัติดังนี้ 2.1 งดบริโภคเนื้อ ส่วนประกอบของเนื้อ โดยเด็ดขาด 2.2 รักษาสุขภาพอนามัยอย่างสม่ำเสมอ เช่น การล้างมือให้สะอาดก่อนรับประทานอาหาร ล้างมือก่อน	หญิงตั้งครรภ์ว่าเวลาเจ็บป่วยเคยดูแลหรือปฏิบัติตัวให้หายเป็นปกติได้สำเร็จบ้างหรือไม่ (Performance accomplishment) นี้เคยก็เป็นผลดีต่อสุขภาพ ดังนั้นการปฏิบัติตัวในการป้องกันการแพร่กระจายโรคถ้าปฏิบัติได้ก็จะเป็นผลดีต่อตัวเอง ครอบครัว และชุมชน ให้หญิงตั้งครรภ์ชมภาพ ทลกตัวแบบในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการแพร่กระจายโรค		

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้ สอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ ผลการประเมิน
	ให้นมบุตร 2.3 งดใช้ของส่วนตัวและของมีคมร่วมกับผู้อื่น เช่น แปรงสีฟัน ผ้าเช็ดตัว ผ้าเช็ดหน้า ไข่มดโกน กรรไกร คัดเล็บ 2.4 ควรใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น 2.5 ก่อนและหลังคั้นน้ำควรล้างแก้วน้ำให้สะอาดทุกครั้ง 2.6 ไม่ส่งน้ำมูกหรือป้อนน้ำลาย เสมหะ ลงบนพื้นหรือทางเดิน 2.7 ในการเปลี่ยนผ้าอนามัยต้องห่อผ้าอนามัยที่ใช้แล้วให้มีมิดชิด แล้วจึงทิ้งลงในถังขยะ ถังมือให้สะอาดหลังทิ้งผ้าอนามัย 2.8 ล้างมือและทำความสะอาดร่างกายด้วยสบู่และน้ำสะอาดเมื่อเปราะเปื้อนน้ำคัดหลัง เช่น น้ำมูก น้ำลาย เสมหะ เลือด	(Vicarious experience) โดยให้หญิงตั้งครรภ์สังเกตตัวแบบในภาพ พลิก ซึ่งตัวแบบมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ปฏิบัติถูกต้อง และปฏิบัติไม่ถูกต้อง ให้หญิงตั้งครรภ์เลือกว่าควรปฏิบัติตามภาพใด และภาพใดไม่ควรปฏิบัติตาม ถ้าหญิงตั้งครรภ์ตอบถูกต้องให้คำชมเชยที่สามารถเลือกการปฏิบัติได้ถูกต้อง ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็น	ภาพพลิก ตัวแบบแสดงการปฏิบัติตัวในการป้องกันการแพร่กระจายโรค ภาพพลิกแบบที่ 1 ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ	

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ผลการประเมิน
	2.9 ศึกษาลักษณะของเชื้อราที่เป็นโรค ช่วยการแช่น้ำยาไฮเดียมไฮโปคลอไรต์ 0.5-1% หรือน้ำยาซักผ้าขาว 0.5% นาน 30 นาที หรือนำไปต้มในน้ำเค็มคานาน 10-15 นาที ส่วนกระดาษชำระที่เป็นโรค เสมห่น้ำลาย ที่ถึงในถึงขณะที่มีฝาปิดมิดชิดหรือเผาทำลาย 2.10 อาจจำเป็นต้องให้สามีสวมถุงยางอนามัย ป้องกันโรค ถ้าหากสามียังไม่มีภูมิคุ้มกันทานโรค จนกว่าสามีจะได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคและ 2.11 แนะนำให้บุคคลใกล้ชิดในครอบครัว โดยเฉพาะสามีและบุตรมารับการตรวจเลือดและถ้ายังไม่มีภูมิคุ้มกันทานโรคหรือไม่เป็นพาหะของโรคให้มารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรค	ว่าเป็นการสำเร็จอีกระดับหนึ่ง (Performance accomplishment) หลังจากเสร็จสิ้นการสอนในหัวข้อนี้ ผู้สอนพูดนำก่อนแจกเอกสารแผ่นพับ	ภาพพลิกแบบที่ 2 ปฏิบัติตามคำแนะนำ	

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้ สอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ ผลการประเมิน
		เรื่อง โรคไวรัสตับอักเสบ บี และการปฏิบัติตัวในการป้องกันการแพร่กระจายโรค ว่า จากการศึกษาที่ได้รับความรู้ในวันนี้ ผู้สอนอยากให้หญิงตั้งครรภ์นำความรู้ไปใช้ได้จริง ทั้งตัวคุณเองและสามี หรือบุคคลในครอบครัวคนอื่น ๆ คิดว่าคุณจะนำไปเล่าให้ฟังได้ครบถ้วนหรือไม่ ถ้ายังไม่แน่ใจ ผู้สอนได้เตรียมเอกสารที่จะช่วยให้ความรู้ครบถ้วนตามที่ได้สอนไป เพื่อท่านจะได้นำไปถ่ายทอดให้		

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้/ การสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมิน/ ผลการประเมิน
7. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์สามารถบอกถึงการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดาใน	การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคมักจะมีข้อสงสัยว่าควรจะให้นมบุตรได้หรือไม่ จากงานวิจัยที่ผ่านมา	กับบุคคลอื่นต่อไป ผู้สอนแจกเอกสารกระตุ้น โดยมีข้อความเตือนใจ “รักลูกและครอบครัวต้องป้องกันนำมารับวัคซีน” “ใช้ร้อนกลางทุกมือ” “ปลอดภัยทั้งครอบครัว” “งคใช้สิ่งของร่วมกัน ช่วยลดการแพร่เชื้อ” “สวมถุงยางทุกครั้ง ที่มีเพศสัมพันธ์” (Emotional arousal) ผู้สอนใช้คำถามว่า “หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคสามารถ		หญิงตั้งครรภ์สามารถบอกได้ว่าเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาได้แต่ควรงด

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้/ การสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมิน/ ผลการประเมิน
ขณะที่มีห้วนมแตกได้ ถูกต้อง	พบว่าเชื้อไวรัสตับอักเสบบี สามารถผ่านทางน้ำนมได้ แต่อัตราการติดเชื้อของทารกที่กินนมแม่และนมผสมไม่แตกต่างกัน เพราะเด็กมีโอกาสได้รับเชื้อจากสิ่งแวดล้อมได้มากกว่า ดังนั้นจึงควรให้ทารกได้กินนมแม่เพื่อทารกจะได้รับคุณค่าของสารอาหารจากนมแม่ แต่ถ้ามารดามีห้วนมแตกควรงดให้บุตรดื่มนมข้างนั้น ให้บีบหรือบีบน้ำนมข้างนั้นทิ้ง จนกว่าแผลจะหาย จึงให้บุตรได้ตามปกติ	ให้ห้วนมบุตรได้หรือไม่” ผู้สอนสรุปและให้ความรู้ความเพิ่มเติม เมื่อสิ้นสุดการให้ความรู้ ในครั้งแรก ผู้สอนและหญิงตั้งครรภ์สรุปเนื้อหา และนำหญิงตั้งครรภ์ อีก 2 สัปดาห์ เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่พบในการ		ให้ห้วนมบุตรเมื่อมีห้วนมแตก

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ผลการประเมิน
หญิงตั้งครรภ์สามารถบอกเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับโรคไวรัสตับอักเสบบี และการปฏิบัติตัวได้ถูกต้อง	<u>การให้ความรู้ครั้งที่ 2</u> ผู้สอนแนะนำตัวและทักทายกันอีกครั้ง ทบทวนความรู้และการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการแพร่กระจายโรค	ปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการแพร่กระจายโรค ผู้สอนให้หญิงตั้งครรภ์พูดถึงปัญหาในการปฏิบัติตัว หรือการปฏิบัติตัวที่มีปัญหา และให้หญิงตั้งครรภ์เรื่องลำดับความยากง่ายของการปฏิบัติตัว และให้ระบุพฤติกรรมที่คิดว่าทำได้ง่าย พร้อมให้เหตุผลประกอบ (Performance accomplishment) สำหรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในการปฏิบัติ ผู้สอนร่วมกับหญิงตั้งครรภ์		หญิงตั้งครรภ์สนใจให้ความร่วมมือและสามารถหาแนวทางแก้ปัญหาได้ สามารถบอกความรู้เรื่องโรคและการปฏิบัติตัวได้ถูกต้อง

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมินผล/ ผลการประเมิน
		ช่วยกันหาแนวทางแก้ปัญหา โดยให้หญิงตั้งครรภ์ระบุแนวทางแนวทางแก้ไข ผู้สอนตั้งครรภ์ระบุแนวทางแนวทางแก้ไข ผู้สอนพูดชมเชย(Verbal persuasion) ก่อนสิ้นสุดการให้ความรู้ ผู้สอนให้หญิงตั้งครรภ์ให้กำลังใจตนเองว่า ถึงแม้จะเป็นพาหะของโรคแต่ก็สามารถดูแลตนเอง และไม่แพร่กระจายโรคไปสู่บุคคลใกล้ชิดหรือบุคคลอื่นได้		

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้/การสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมิน/ผลการประเมิน
	สรุป โรคไวรัสตับอักเสบบี เป็นปัญหาทางสาธารณสุขของประเทศเพราะเป็นโรคติดต่อที่ยังไม่มียารักษา การแพร่กระจายโรคมียัตราสูง กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคเป็นกลุ่มที่สามารถแพร่กระจายโรคไปสู่ทารกและบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวได้ ซึ่งทารกมีโอกาสติดเชื้อได้ถึงร้อยละ 40-50 และทารกมีอัตราเสี่ยงในการเกิดตับอักเสบบีสูง ดังนั้นหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคจึงควรปฏิบัติตัวตามคำแนะนำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกัน	กระตุ้นให้กำลังใจสำหรับพฤติกรรมที่หญิงตั้งครรภ์ทำได้ถูกต้อง ผู้สอนพูดชมเชย(Verbal persuasion) ก่อนสิ้นสุดการให้ความรู้ ผู้สอนให้หญิงตั้งครรภ์ให้กำลังใจตนเองว่า ถึงแม้จะเป็นพาหะของโรคแต่ก็สามารถดูแลตนเอง และไม่แพร่กระจายโรคไปสู่บุคคลใกล้ชิดหรือบุคคลอื่นได้		

วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อการสอน	เกณฑ์การประเมิน/ผลการประเมิน
	การแพร่กระจายโรค โดยไม่ใช้ของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น การรักษาความสะอาดของร่างกาย การทำลายเชื้อ การกระตุ้นให้บุคคลในครอบครัวมารับการตรวจเลือดและฉีดวัคซีนป้องกันโรค ฝ่าบุตรแรกเกิดมารับวัคซีนให้ครบทุกครั้ง การปฏิบัติตัวอย่างถูกต้องตามคำแนะนำ ทำให้การป้องกันการแพร่กระจายโรคได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ			

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

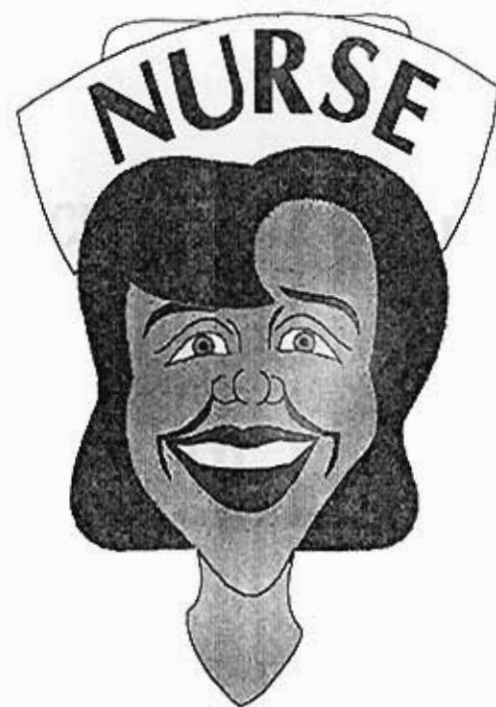
โรคไวรัสตับอักเสบ

และ

การปฏิบัติตัว

ในการป้องกันการแพร่กระจาย

โรคไวรัสตับอักเสบ บี

จัดทำโดย

**อรนุช เชาวน์ปริธา
คณะพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

โรคไวรัสตับอักเสบ บี เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากการได้รับเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี จากบุคคลที่ป่วยด้วยโรคนี้หรือผู้ที่เป็นพาหะของโรค

เชื้อไวรัสตับอักเสบ บี พบได้ใน

- เลือด น้ำกาม น้ำคร่ำ น้ำตาขปลา
- น้ำลาย น้ำมูก เสมหะ
- อูจาระ ปัสสาวะ

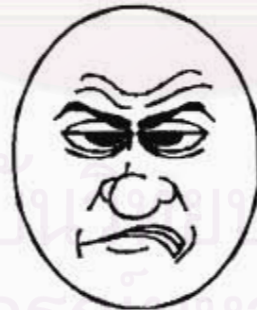
อาการแสดง

ชนิดเฉียบพลัน มีอาการ 4 ระยะ คือ

ระยะฟักตัว

ระยะก่อนเหลือง

ระยะเหลือง

ระยะฟื้นตัว

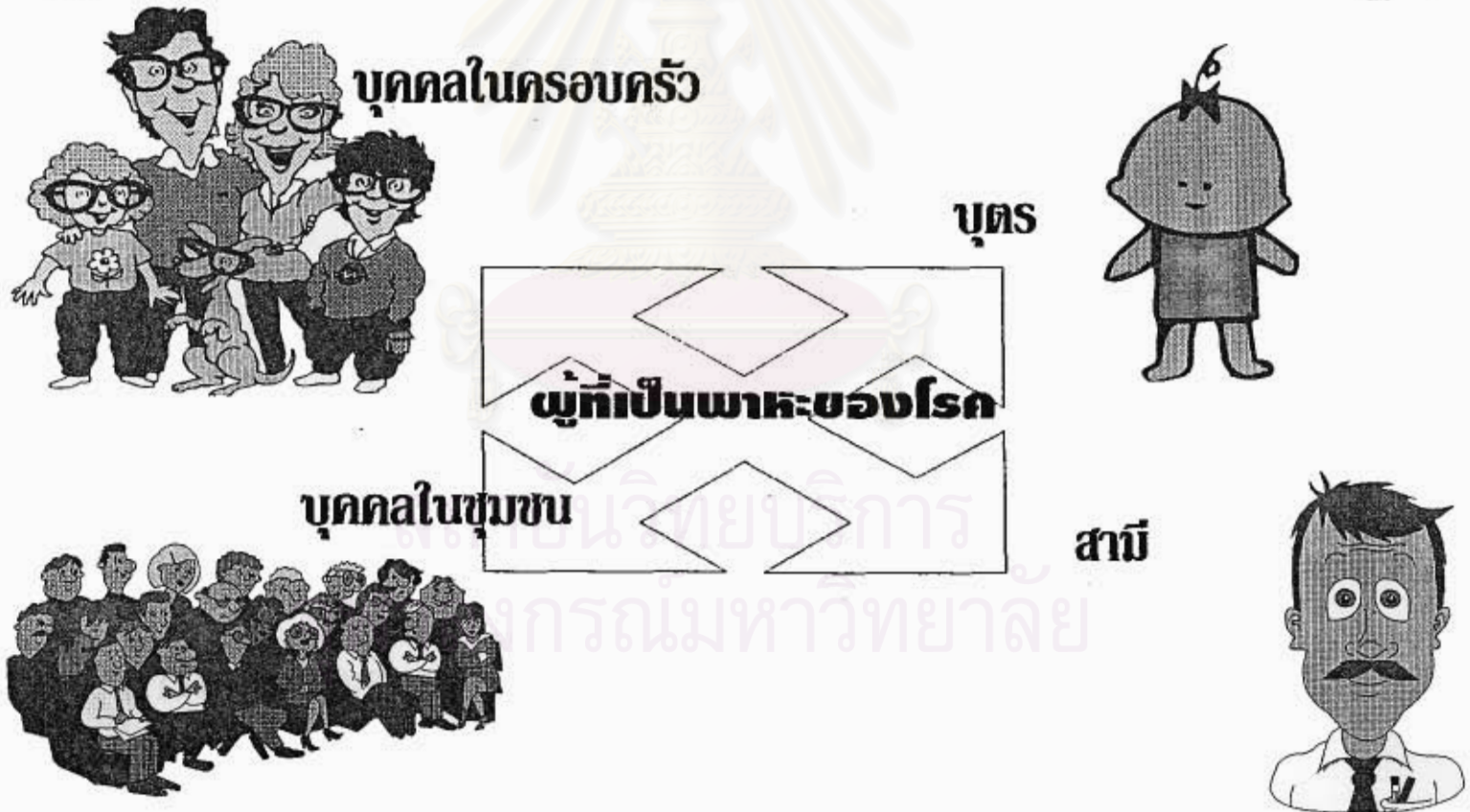
ชนิดเรื้อรัง มี 2 ลักษณะ

- มีเชื้อไวรัสตับอักเสบบี อยู่ในร่างกายนานกว่า 6 เดือนโดยไม่แสดงอาการ
- มีอาการของโรคตับอักเสบบี และมีการอักเสบของตับ

ภาวะการเป็นพาหะของโรค

คือ การที่บุคคลตรวจพบเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ในเลือดโดยไม่พบเชื้อไวรัสตับอักเสบบี จะอยู่ในเลือดเป็นเวลานาน หรืออาจตลอดชีวิต

ผู้ที่เป็นพาหะของโรคสามารถแพร่เชื้อไปสู่

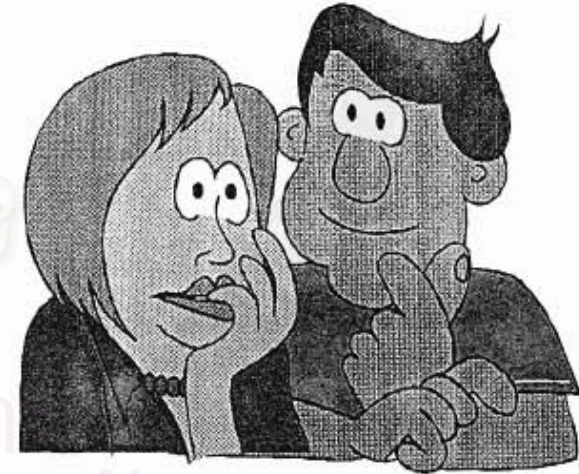
การติดต่อของโรค

สามารถติดต่อได้ทาง

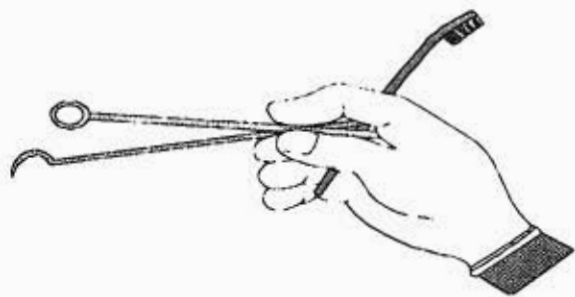
★ จากมารดาที่เป็นพาหะ
ของโรคไปสู่ทารก

★ ทางเพศสัมพันธ์

★ การใช้สิ่งของส่วนตัว ของมีคมร่วมกัน แปรงสีฟัน กรรไกรตัดเล็บ
ไข่มัดโกน เสื้อผ้า ผ้าเช็ดตัว ผ้าเช็ดหน้า

★ การทำฟัน เจาะหู การสักตามตัว
การใช้เครื่องมือปนเปื้อนเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี

★ ทางบาดแผลหรือรอยดลอกที่ผิวหนังแล้วสัมผัสโดนเชื้อเข้าสู่ร่างกาย

★ การไม่ใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น การใช้ภาชนะรับประทานอาหารร่วมกัน

★ การรับบริจาคโลหิตที่มีเชื้อไวรัสตับอักเสบ บี ปะปนอยู่

สถาบันวิทยบริการ
ศาลากลางนครนันทราชวิทยาลัย

การแพร่กระจายโรคไวรัสตับอักเสบ บี ของหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคไปยังทารก

- ผ่านทางรก
- การรั่วไหลของเลือดมารดาผ่านทางรก
- เข้าสู่ระบบไหลเวียนของทารกในระยะคลอด
- ทารกดูดกลืนน้ำคร่ำ เลือด น้ำมูก ในระยะคลอด
- ทางน้ำนม ถ้าหากมารดามีหัวนมแตก

สถาบันวิเทศบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อควรปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายโรค โรคไวรัสตับอักเสบ บี

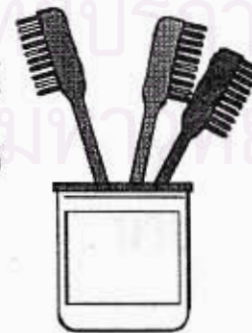

* งด บริจาคโลหิตโดยเด็ดขาด

* ล้างมือให้สะอาดก่อนรับประทานอาหาร หลัง
อุจจาระหรือปัสสาวะหรือเมื่อสัมผัส เลือด เสมหะ
น้ำมูก น้ำลาย

* ใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น
แยกงาน ชาม ช้อน แก้วน้ำจากผู้อื่น

* งดใช้ของส่วนตัวและของมีคมร่วมกับผู้อื่น
เช่น แปรงสีฟัน ผ้าเช็ดตัว ผ้าเช็ดหน้า กรรไกร
ตัดเล็บ ไขมีดโกน

* ควรห่อผ้าอนามัยที่ใช้แล้วให้มิดชิด
ก่อนทิ้งลงในถังขยะ

* กระดาษที่เปื้อนเลือด เสมหะ น้ำมูก
น้ำลาย ทิ้งลงในถังขยะที่มีฝาปิดมิดชิด

* ไม่ส่งน้ำมูก บ้วนน้ำลาย ลงบน
พื้นหรือทางเดิน

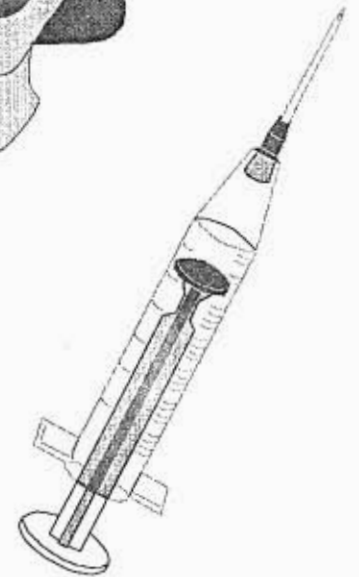
* แยกซักเสื้อผ้าที่เปื้อนเลือด
น้ำมูก น้ำลาย จากผู้อื่นหรือต้มในน้ำเดือด
นาน 10-15 นาที หรือแช่ในน้ำยาซักผ้าขาว
นาน 30 นาที

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ให้สามีสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์

* แนะนำให้บุคคลในครอบครัวมารับการตรวจเลือด
ถ้ายังไม่มีภูมิต้านทานโรค

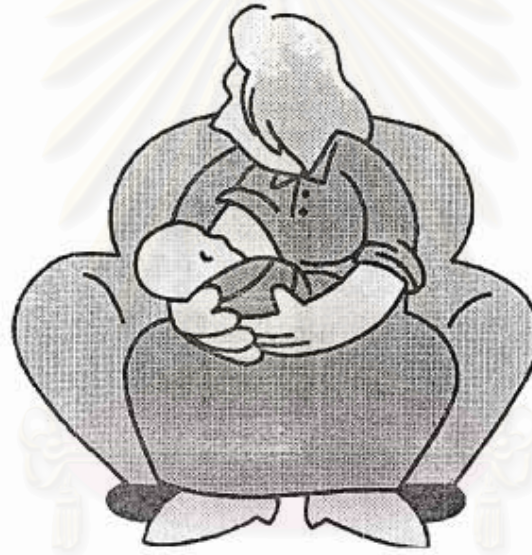
* นำบุตรแรกเกิดมารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรค
ให้ครบทุกครั้ง แนะนำให้บุคคลในครอบครัวมารับ
การฉีดวัคซีนป้องกันโรค

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดา

มารดาที่เป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบ บี สามารถให้นมบุตรได้ตามปกติ

สถาบันวิทยบริการ

แต่ถ้ามีหวั่นมแตกควรงดให้บุตรนมข้างนั้น จนกว่าแผลจะหายเป็นปกติ

แผ่นพับ

จดหมายกระตุ้นเตือน

เอกสารเตือนใจ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปฏิบัติตัวของหญิงตั้งครรภ์ ที่เป็นพาหะของโรค

ไวรัสตับอักเสบบี

- งดบริโภคโลหิตโดยเด็ดขาด
- หลีกเลี่ยงหรืองดใช้ของมีคมและของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่นเช่น ไม้ขีดไฟ กรรไกร คัตเลียม แปรงสีฟัน เสื้อผ้า ผ้าเช็ดหน้า
- ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร
- ใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น รวมทั้ง แยกจาน ชาม ช้อนและแก้วน้ำจากผู้อื่น
- ล้างมือทุกครั้งหลังปัสสาวะ อูจาระ หรือเมื่อสัมผัสกับเลือด น้ำลาย เสมหะ น้ำมูก
- ไม่สูบบุหรี่ ใช้น้ำลาย เสมหะ ลงบนพื้นหรือทางเดิน
- ควรแยกซักเสื้อผ้าที่เปื้อนเลือด น้ำคาวปลา น้ำลาย น้ำมูก เสมหะ จากผู้อื่นหรือทำความสะอาดด้วยการต้มในน้ำเดือดนาน 10-15 นาที หรือแช่ด้วยน้ำยาซักผ้าขาวนาน 30 นาที
- ทิ้งกระดาษชำระที่เปื้อนเลือด เสมหะ น้ำมูก น้ำลาย ลงในถังขยะที่มีฝาปิดมิดชิด
- ควรท่อน้ำอนามัยที่ใช้แล้วให้มิดชิดก่อนทิ้งลงในถังขยะ

- ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทราบว่าเป็นพาหะของโรคเมื่อไปรับการตรวจรักษาสุขภาพ เจาะเลือด ทำฟัน
- ให้สามีสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์
- แนะนำให้บุคคลใกล้ชิดในครอบครัว มารับการตรวจเลือดเพื่อหาภูมิคุ้มกันโรค และในกรณีที่ไม่มีภูมิคุ้มกันโรคให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี
- นำบุตรแรกเกิดมารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี ให้ครบตามกำหนด
- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบบี สามารถเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาได้ แต่ถ้าหวั่นมแตกควรงดให้นมบุตรข้างที่มีหวั่นมแตกจนกว่าจะหายปกติ

จัดถ่ายโดย

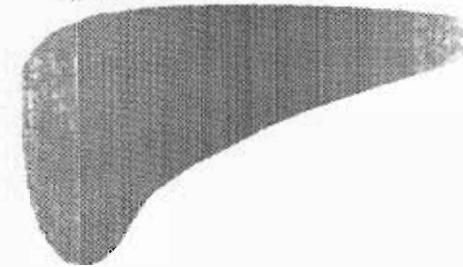
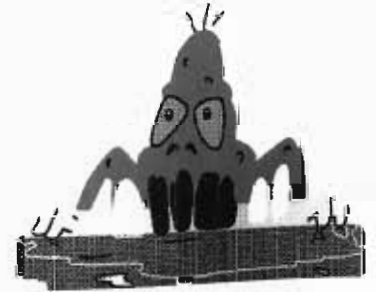
อรนุช เชาวน์ปรีดา
คณะพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรค

ไวรัสตับอักเสบบี

และ

การปฏิบัติตัว
ในการป้องกันการแพร่กระจาย
โรคไวรัสตับอักเสบบี

โรคไวรัสตับอักเสบบี

เป็นโรคติดต่อที่สำคัญ พบว่าในประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี หรือเป็นพาหะของโรค โดยเฉพาะในหญิงตั้งครรภ์พบได้ร้อยละ 6 และมักจะพบว่า การติดเชื้อเป็นการติดเชื้อตั้งแต่แรกเกิดจากมารดาที่ติดเชื้อหรือเป็นพาหะของโรค

เป็นการติดเชื้อเนื่องจากการได้รับเชื้อไวรัสตับอักเสบบี จากบุคคลที่ป่วยด้วยโรคตับอักเสบบี หรือผู้ที่เป็นพาหะของโรค

เมื่อร่างกายได้รับเชื้อไวรัสตับอักเสบบี แล้ว มีผลต่อร่างกาย คือ

1. เกิดอาการของโรคไวรัสตับอักเสบบี ดังนี้ คือ

อาการของโรคไวรัสตับอักเสบบี มีดังนี้คือ

- อ่อนเพลีย
- เบื่ออาหาร คลื่นไส้ อาเจียน
- ปวดเมื่อยตามตัว มีไข้ต่ำ ๆ
- ตัวเหลือง ตาเหลือง
- บัสสาวะสีเข้ม

2. เกิดอาการของโรคไวรัสตับอักเสบบี แต่มีเชื้ออยู่ในเลือดสามารถถ่ายทอดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ไปสู่ผู้อื่นได้ เรียกบุคคลเหล่านี้ว่า

การเป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบบี หมายถึง ผู้ที่ได้รับเชื้อไวรัสตับอักเสบบี เข้าสู่กระแสเลือดและตับโดยไม่แสดงอาการแต่มีเชื้อไวรัสตับอักเสบบี อยู่ในร่างกายได้เป็นเวลาหลายปี หรืออาจตลอดชีวิตและสามารถแพร่เชื้อไปสู่บุคคลอื่นได้ เช่น บุคคลในครอบครัว ชุมชน

เมื่อมีการติดเชื้อโรคอาจสงบอยู่ภายในตับหรือมีผลทำให้เกิดการอักเสบของตับและทำลายตับไปอย่างช้าๆ

ติดต่อกันได้โดยการได้รับเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ที่มีอยู่ในเลือด น้ำเหลือง น้ำลาย เสมหะ น้ำมูก อุจจาระ บัสสาวะ น้ำคาวปลา น้ำนม ของผู้ที่เป็นพาหะของโรค เข้าสู่ร่างกาย ทางปาก ผิวหนัง ที่มีบาดแผลหรือรอยดลอก อวัยวะสืบพันธุ์

ผู้ป่วยและผู้ที่เป็นพาหะของโรคสามารถแพร่กระจายเชื้อไปสู่ผู้อื่นได้ ดังนี้คือ

- จากมารดาที่เป็นพาหะของโรคไปสู่ทารก
- ทางเพศสัมพันธ์
- การทำฟัน เจาะหู การสักตามตัว โดยเครื่องมือปนเปื้อนเชื้อไวรัสตับอักเสบบี
- การบริจาคเลือดหรือรับการถ่ายเลือด ที่มีเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ปนเปื้อน
- ทางบาดแผลหรือรอยดลอกที่ผิวหนัง
- การใช้ของใช้ส่วนตัวและของมีคมร่วมกัน ได้แก่ แปรงสีฟัน ใยมีดโกน กรรไกรตัดเล็บ เสื้อผ้า ผ้าเช็ดตัว ผ้าเช็ดหน้า
- การไม่ใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหาร การใช้ภาชนะรับประทานอาหารร่วมกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยฝากครรภ์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

วันที่

มีนาคม 2540

เรียนคุณ

ตามที่ท่านได้เข้าร่วมในการอบรมเรื่อง โรคไวรัสตับอักเสบ บี และการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการแพร่กระจายโรค ที่หน่วยฝากครรภ์ โรงพยาบาลจุฬาฯ ทางผู้จัดมีความหวังใจว่าการปฏิบัติตัวของท่านใน 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา ท่านคงเกิดความเคยชินและปฏิบัติตัวได้ถูกต้องสม่ำเสมอ ถึงแม้ว่าการปฏิบัติในบางครั้งอาจมีปัญหา เช่น ลืม หรือยุ่งยากในสิ่งที่จะทำ แต่ก็ขอให้ท่านพยายามทำในสิ่งที่ทำได้ง่าย ๆ ก่อน เพื่อให้เกิดความมั่นใจที่จะปฏิบัติในเรื่องอื่น ๆ ต่อไปท้ายสุดนี้อยากจะขอเน้นให้ท่านมีการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการแพร่กระจายโรคที่ถูกต้อง อย่างที่ท่านได้ปฏิบัติไปแล้ว คือ

1. แยกใช้ของส่วนตัวบางชนิดจากผู้อื่น เช่น แปรงสีฟัน กรรไกรตัดเล็บ ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว แก้วน้ำ
2. ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น
3. ล้างมือด้วยน้ำและสบู่หลังเปลี่ยนผ้าอนามัย อูจจาระ ปัสสาวะ หรือเมื่อสัมผัสโคนน้ำมูก เสมหะ น้ำลาย
4. เสื้อผ้าที่เปื้อนเลือด เสมหะ น้ำลาย แยกซักต่างหาก หรือนำไปต้มในน้ำเดือดนาน 10-15 นาที หรือแช่ในน้ำยาซักผ้าขาวนาน 30 นาที
5. กระจกชำระที่เปื้อนเลือด เสมหะ น้ำลาย ทิ้งลงในถังขยะที่มีฝาปิดมิดชิด
6. ให้สามีใช้ถุงยางอนามัยถ้ายังไม่ได้ตรวจเลือด
7. แนะนำให้สามีและบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวมาตรวจเลือดและฉีดวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบ บี ถ้าไม่มีภูมิคุ้มกันโรค
8. นำบุตรแรกเกิดมารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบ บี ให้ครบตามแพทย์นัดทุกครั้ง

หวังว่าท่าน บุตรในครรภ์และครอบครัวของท่านมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และเรามีนัดกันอีกครั้งนะคะ ที่หน่วยฝากครรภ์ โรงพยาบาลจุฬาฯ

ด้วยความปรารถนาดี

(อรนุช เชาว์ปรีชา)

ผู้ดำเนินการอบรม

ข้อเตือนใจ

งดใช้สิ่งของส่วนตัวร่วมกัน ช่วยลดการแพร่เชื้อ

ใช้ช้อนกลางทุกมื้อ ปลดก๊วยท้งครอบครั้ว

กระดาษชำระใช้แล้ว ทิ้งในถังที่มีฝาปิดให้มิดชิด

สวมถุงยางอนามัยทุกครั้ง ที่มีเพศสัมพันธ์

กระตุ้นตนในครอบครั้ว ฉားเลือดหาภูมิคุ้มกันโรค

รักลูกและครอบครั้ว ต้องป้องกันนำมารับวัคซีน

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวอรนุช เชาวน์ปรีชา เกิดวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2500 ที่กรุงเทพฯ สำเร็จการศึกษา
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ศึกษาต่อในหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ในปีการศึกษา 2538 ประวัติการทำงานบรรจุเป็นพยาบาลวิชาชีพ
ในปี พ.ศ. 2523 - 2536 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ระดับ 6 ภาควิชาการพยาบาลสูตินรี
เวชศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลกาชาดไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย